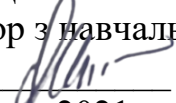

**Приватна установа
Заклад вищої освіти
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчально-методичної
роботи М. В. Мухіна
«10» грудня 2021 року

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
з дисципліни**

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 053 Психологія
Освітній рівень: бакалавр
Курс I

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
гуманітарної та суспільно-економічної
підготовки
Протокол від 17.11.2021 року № 04
Зав. кафедрою к. іст. н. Коротенко Д.В.

Дніпро-2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Історія України та українська культура» для студентів 1 курсу спеціальності 053 Психологія освітнього рівня «бакалавр» проводиться по завершенню вивчення курсу даної дисципліни.

Метою екзамену є встановлення рівня засвоєння здобутих здобувачами вищої освіти знань, умінь та програмних результатів навчання з питань, що розглядалися під час аудиторних занять та у ході самостійного вивчення; вміння аргументувати власну думку.

Білет складається з трьох питань різних змістових модулів. Питання білетів компонується таким чином, щоб надати змогу здобувачеві вищої освіти продемонструвати рівень засвоєних знань, сформовані вміння аргументованого аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Зміст питань, винесених на екзамен охоплює весь курс даної дисципліни і передбачає демонстрацію студентами

програмних результатів навчання:

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

знань:

- першоджерела та найважливіші писемні пам'ятки;
- історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу;
- основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів українського державотворення;
- історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України;
- процес формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України; - історичні процеси в міграційних та еміграційних явищах України;
- історію формування діяльності громадських, культурологічних, освітніх, політичних організацій українського народу;
- еволюцію, закономірність, ефективність розвитку державності України. цивілізаційні витоки і детермінанти української культури;
- сутність українських національно-культурних проектів;
- світоглядні особливості української культури та їхній зв'язок із національним характером;
- основні етапи формування художніх стилів в українській культурі;

умінь та навичок:

- за результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури визначати періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні;
- аналізуючи сучасні документи та історичні документи, визначати особливості сучасного соціально – політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;
- здійснювати порівняльний і глибинний аналіз історичних подій та явищ;
- розуміти взаємозв'язки минулого, сучасного і майбутнього;
- осмислювати та засвоювати історичний досвід.

- аналізувати різноманітні явища української культури;
- оцінювати значення культурних досягнень українського народу та внесок у них видатних діячів культури України;
- охарактеризувати художні стилі в українській літературі, архітектурі, театрі, образотворчому мистецтві, кінематографі;
- узагальнювати висновки про особливості історичних етапів та головних тенденцій розвитку української культури.

Орієнтовний перелік питань, з яких формуються питання теоретичного або практичного характеру

1. Археологічні пам'ятки палеоліту та мезоліту на українських землях.
2. Зародження державності на території України.
3. Феномен трипільської культури.
4. Духовна культура східнослов'янських племен.
5. Виникнення та становлення Київської Русі.
6. Розквіт держави за часів правління Ярослава Мудрого. 2. Література та мистецтво Київської Русі.
7. Місце та роль Галицько-Волинського князівства в українській історії.
8. Литовський період української історії.
9. Національний та релігійний гніт українців з боку польської влади.
10. Експансія Польщі на українські землі.
11. Соціальні та економічні зміни на українських землях.
12. Передумови утворення українського козацтва. Структура козацтва.
13. Д. Вишневецький, П. Сагайдачний, І. Сірко у боротьбі з турецько-татарською агресією.
14. Військові традиції та побут козаків.
15. Культура Запорізької Січі.
16. Освіта і церква на Січі. Музично-театральне мистецтво Запорізької Січі.
17. Причини та характер визвольної війни (1648-1657 рр.).
18. Результати та історичне значення визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького.
19. Україна в період «Руїни».
20. Києво-Могилянська академія – осередок духовної культури українського народу.
21. Бароко в українській архітектурі та літературі.
22. Політизація українського національного руху у кінці XIX – на початку XX ст.
23. Перші політичні партії Західної України та Наддніпрянщини: зміст програм і напрями діяльності.
24. Українській музично-драматичний театр.
25. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
26. Розвиток кінематографу.
27. «Розстріляне відродження».
28. Україна в роки Другої світової війни.
29. Музично-театральне мистецтво.
30. Український дисидентський рух.
31. Боротьба радянської системи з дисидентами.
32. Український кінематограф на міжнародній арені.
33. Українська культура за часів «перебудови».
34. Розвиток української естради.
35. Акт проголошення незалежності України.
36. Українська культура в антрепризній системі.
37. Статути «Національний» - закладам культури.
38. Діячі культури – «Герої України».
39. Регіоналістика у сфері культури.

40. «Майдан» в українській історії.
41. Лідери українського політикуму.
42. Українські музичні конкурси.
43. Відродження українського кінематографу.
44. Феномен Петриківського розпису.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТА ПІД ЧАС ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ВИПРОБУВАННЯ:

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Історія України та українська культура» виставляється за результатами підсумовування отриманих балів протягом семестру (максим. кількість – 60 б.) та балів, отриманих під час складання екзамену (максим. кількість – 40 б.).

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони здобувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлені питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; опрацювання основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмою дисципліни; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82–89	B
	75–81	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, опрацювали основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, опрацювали основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні визначень, теоретичних понять;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Рекомендована література

Базова

1. Бойко О. Новітня історія України. 2014-2019 роки. Київ : Академія, 2020. 160 с.
2. Громадські об’єднання в Україні: навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 415 с.
3. Історія України (підручник) - В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко та ін. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 360 с.
4. Історія України. підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / За редакцією д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія. Черкаси: Український літопис. 2016. 644 с.
5. Касьянов Г.В. Сучасна історія України: проблеми, версії, міркування. Український історичний журнал, 2006, № 4. С. 4-15.
6. Лазарович М. Історія України. Навчальний посібник. Київ : Знання. 2013. 685 с.
7. Логвиненко Б. Українер. Країна зсередини. Львів : Видавництво Старого Лева 2019. 312 с.
8. Харькова Н. Історія України. Повний курс у 49 таблицях. Опорний конспект. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2018. 56 с.

Допоміжна

1. Асеев Ю. Стили в украинской архитектуре. – К., 1989. – 240 с.
2. Асеев Ю. Джерела. Мистецтво Київської Русі. – К., 1980. – 214 с.

3. Барабаш Ю. Вибрані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко. – 2006. – 760 с.
4. Бердяєв М. Національність і людство // Сучасність, 1993, №1.
5. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К., 1988. – 235 с.
6. Висоцький С. Київська писемна школа X - XII ст. (До історії укр. писемності). – Львів – Київ – Нью – Йорк: вид. МП, Коця, 1998. – 300 с.
7. Гнідан О.Д Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. У 2 – х кн. Кн. 1. – 2006. – 624с.
8. Гринишина М. Театр української драматургії. Сучасна та класична українська п'єса на сценах театру у 1930 – х роках. – К.: Інтертехнологія, 2006. – 283с.
9. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Репринтне відтворення видання 1913р. - К.: 1990. - 525с.
10. Грушевський М.С. Історія української літератури. – К.: 1993. – с. 250.
Давня історія України. : Навч. посіб. У 2 кн. / Толочко П.П. (керівник кол-ву) – К.: Либідь, 1994р. кн. 1 /Толочко П.П., Крижицький С.Д. та ін. – 240 с.
11. Дещинський Л.Є , Денисов Я.Я. та ін. Українська і зарубіжна культура. Видання 4 те, перероб. і доп.: Навч. посіб. – Львів: Видавництво “Бескид Біт”, 2005. – 304 с.
12. Донцов Д. Де шукати наших історичних традицій. – 2006 – 568 с.
13. Драгоманов М. Вибрані праці у 14 т. Фольклористика. Літературознавство. Том 2. – 2007. – 439с.
14. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури. Словник – довідник. – 2006. – 704с.
15. Жулинський М.Г. Історія української літератури XIX ст.: У 2 – х кн. Кн. 2 Підручник. – 2006. – 712 с.
16. Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. – К., 1989. – 240 с.
17. Заставний Ф. Українська діаспора. Розселення українців в зарубіжних країнах. – Львів, 1991. – 240 с.
18. Здолавши півшляху життя земного... "Божественна Комедія" Данте та її українське відлуння / Пер. та упоряд. М.Стріха. – К.: "Факт", 2002 – 136 с.
19. Іванов В. Співацька освіта в Україні X - XVIII ст. – К., 1982. – 260 с.
20. Ісаєвич Я.Д. Братства та їх роль у розвитку української культури XVI – XVII ст. – К., 1996. – 238 с.
21. Історія української музики: У 6-ти т. – К., 1990. – 800 с.
22. Касьянов Г. Українська інтелігенція 1920-30- х років: соціальний портрет та історична доля. – К., 1993. – 250 с.
23. Касьянов Г. Українська інтелігенція в русі опору 1960 -80 –х років. – К., 1995. – 280 с.
24. Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі XIX – XX ст. – К., 1993. – 250 с.
25. Кияновська Л.О. Галицька музична культура XIX – XX ст.. Навч. посіб. – 2007. – 424 с.
26. Котляр М.Ф. Русь язичницька. Біля витоків східнослов'янської цивілізації. – К., 1993. – 230 с.
27. Кравець М.С., Семашко О. М., Піча В.М. та ін. Культурологія: Навч. посіб. Для студ. вищих навч. закладів / За заг. ред. В.М. Пічі. – Львів: Новий Світ. – 2000, 2006. – 240 с.
28. Курбас Лесь. Березіль: із творчої спадщини. – К., 1988. – 347 с.
Курило. Правова охорона культурної спадщини України. Монографія. – 2007. – 152 с.
29. Лобановський Б.Б., Говдя П.І. Українське мистецтво другої половини XIX початку XX ст. – К., 1989. – 400 с.
30. Макаров А. Світло українського бароко. – К., 1995. – 350 с.
31. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури.-К.,1992. – 370 с.
32. Меднікова Г .С.Українська і зарубіжна культура XX ст. Навч. посіб. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 214 с.
33. Мистецтво, фольклор та етнографія слов'янських народів. – К.: Наукова думка, 1993. – 350 с.
34. Митці України: Енциклопедичний довідник / Ред. А.В. Кудрицького. – К., 1992. – 390 с.
35. Мицик Ю. Листування митрополита Іларіона (Огієнка). – 2006. – 566 с.
36. Міхновський М. Самостійна Україна. Справа української інтелігенції. – 2007. – 352 с.

37. Нечуй – Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. – К., 1992. – 240 с.
38. Нічик В.М. Петро Могила в Україні. – К., 1997. – 250 с.
39. Нічик В.М., Литвинов В.Д., Стратій Я.М. Гуманістичні і реформаційні ідеї на Україні (XVI – поч. XVII ст.). – К., 1991. – 350 с.
40. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XVI-першої половини XVIII ст. – К., 1985. – 248 с.
41. Огієнко І. Історія українського друкарства. – К., 1994. – 140 с.
42. Павленко С. Доба гетьмана Івана Мазепи в документах. – 2007. – 114 с.
43. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997. – с. 245.
44. Попович М.В. Мироззрение древних славян. – К., 1985. – с. 235.
45. Проскураков В. Архітектура українського театру. Простір і дія. – Львів, 2001. – 246 с.
46. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XXст.): Нариси. – К., 1991. – с. 160.
47. Рудницька О.П. Українське мистецтво в полікультурному просторі. – К., 2000. – с. 200.
48. Рыбаков Б.А. Язычество древних славян. – М., 1994. – с. 150.
49. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X-XIII століття). – К., 2002. – с. 200.
50. Смолій В.А. Історія українського козацтва. У 2 х томах. Том І. – 2006 – 832 с.
51. Смолій В.А. Історія українського козацтва. У 2 х томах. Том ІІ. – 2006. – 724 с.
52. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини. XIX ст. – К., 1982. – с. 350.
53. Сухомозький М. Україна у світі. – 2007. – 872 с.
54. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні / Ін – т проблем суч. мист. Академії мис- в. Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова). – К.: Вид. дім А+С, 2006. Вип. 2. Мист. Освіти в Укр. Проблеми розвитку в контексті Болонського процесу – 192 с.
55. Традиции древнейшей славянской письменности и языковых культур восточных славян. – М., 1991. – 180 с.
56. Українська художня культура: Навч. посібник / За ред. І.Ф.Ляшенка. – К., 1996. – 300 с.
57. Уманцев Ф.С. Мистецтво Давньої України. Істор. нарис. – К.: Либідь, 2002. – 325 с.
58. Уривалкін О.М. Таємниці історії України.(Загадки, події, факти). – 2006. – 408 с.
59. Уривалкін О.М. Хрестоматія з історії України. – 2007. – 520 с.
60. Ушкалов Л.В. Григорій Сковорода і антична культура. – Х., 1993. – 145 с.
61. Феномен української культури. – К., 1997. – 260 с.
62. Франко І. Останки первісного світогляду в руських і польських загадках народних. Твори в 50 – ти т.т. – К, 1980р. Т.26
63. Художня культура. Актуальні проблеми: Наук. Вісник, Ін – т проблем суч. мист. Акад. мис – в України / За ред. В. Сидоренка., К.: Вид. дім А+С, 2005. Вип. 2 – 360 с.
64. Художня культура. Актуальні проблеми: Наук. Вісник, Ін – т проблем суч. мист. Акад. мис – в України Редкол. О. Федорук (голова) – К.: Вид. дім А+С, 2006. Вип. 3 – 680 с.
65. Чмыхов Н.А. Истоки язычества Руси. – К., 1990. – 235 с.
66. Шреср-Ткаченко О.Я. Історія української музики. – К., 1980. – 600 с.
67. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. – 2006. – 341 с.
68. Яременко М. Київське чернецтво XVIIст. – 2007. – 304 с.

Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua
2. www.rada.kiev.ua/LIBRARY
3. www.novamova.com.ua
4. <http://opera-nmau.kiev.ua>
5. <http://opera.odessa.ua/ua/pro-teatr/istoriya/druge-jittyia-odeskogoteatru-nova-udivlya/>
6. <https://www.museumsun.org/history/2/>